

**MREŽA ORGANIZACIJA OSOBA SA INVALIDITETOM
UNSKO-SANSKOG KANTONA**

ANALIZA PRISTUPAČNOSTI JAVNIH OBJEKATA I USLUGA NA PODRUČJU OPĆINE SANSKI MOST

Mapiranje provedeno u saradnji sa OSCE-om

Terensko mapiranje:

23. septembar 2026. godine, Sanski Most

Članovi terenskog tima:

Ispred Mreže organizacija osoba sa invaliditetom USK:

Samir Đulić

Hasan Kovačević

Ismet Lelić

Ispred OSCE-a:

Slobodanka Radić

Autor analize:

Samir Đulić

Sanski Most, septembar 2026. godine.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. PRAVNI I STRATEŠKI OKVIR PRISTUPAČNOSTI	4
2.1. Konvencija UN o pravima osoba sa invaliditetom – član 9.	4
2.2. Federalna uredba o prostornim standardima i sprečavanju arhitektonsko-urbanističkih prepreka	4
2.3. Zakon o prostornom uređenju i građenju Unsko-sanskog kantona	5
2.4. Strategija za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u FBiH 2025–2030.	5
2.5. Značaj pravnog i strateškog okvira za mapiranje	6
3. CILJ I METODOLOGIJA MAPIRANJA	6
4. POJEDINAČNI PREGLED MAPIRANIH OBJEKATA	7
5. ZBIRNA ANALIZA REZULTATA	18
5.1. Osnovna fizička pristupačnost je najrazvijeniji segment	18
5.2. Pristupačan ulaz nije isto što i pristupačan objekat	18
6. VERTIKALNA PRISTUPAČNOST KAO ZNAČAJNA PREPREKA	19
7. PRILAGOĐENI TOALETI KAO ČEST NEDOSTATAK	19
8. ŠALTERI I PRIJEMNI PROSTORI	19
9. SENZORNA I KOMUNIKACIJSKA PRISTUPAČNOST – JEDAN OD NAJVEĆIH ZAJEDNIČKIH NEDOSTATAKA	20
10. OBRAZOVNE USTANOVE ZAHTIJEVAJU POSEBNU PAŽNJU	20
11. ZDRAVSTVENE USTANOVE – POZITIVNI PRIMJERI FIZIČKE PRISTUPAČNOSTI	20
12. PRISTUPAČNOST USLUGE I PRISTUPAČNOST OBJEKTA NISU ISTO	21
13. SPREMNOST OSOBLJA KAO POZITIVAN RESURS	21
14. POSTOJANJE RAMPE NE ZNAČI AUTOMATSKI PRISTUPAČNOST	22
15. KLJUČNI NALAZI MAPIRANJA	22
16. PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE PRISTUPAČNOSTI	23
17. POSEBAN BUDŽETSKI KOD ZA PRISTUPAČNOST	23
18. PREDLOŽENI MODEL DALJEG DJELOVANJA	24
19. ZAKLJUČAK	26

1. UVOD

Pristupačnost fizičkog okruženja, informacija, komunikacija i usluga jedan je od osnovnih preduslova za samostalan život, ravnopravno učešće i ostvarivanje prava osoba sa invaliditetom.

Nemogućnost ulaska u javni objekat, pristupa prostorijama u kojima se pružaju usluge, korištenja toaleta, pristupa šalteru ili dobijanja informacije u odgovarajućem obliku ne predstavlja samo tehnički ili infrastrukturni problem. Takve prepreke mogu direktno ograničiti mogućnost osobe sa invaliditetom da ostvaruje svoja prava i ravnopravno učestvuje u životu lokalne zajednice.

Polazeći od potrebe da se stanje pristupačnosti sagleda neposredno na terenu, **Mreža organizacija osoba sa invaliditetom Unsko-sanskog kantona, u saradnji sa OSCE-om, provela je 23. septembra 2026. godine mapiranje pristupačnosti javnih objekata i usluga na području općine Sanski Most.**

Terenski tim činili su **Samir Đulić, Hasan Kovačević i Ismet Lelić**, ispred Mreže organizacija osoba sa invaliditetom USK, te **Slobodanka Radić**, ispred OSCE-a.

Mapiranjem su obuhvaćena **22 objekta**, a stanje svakog objekta procjenjivano je korištenjem jedinstvenog obrasca koji obuhvata **18 kriterija pristupačnosti**. Na taj način izvršeno je ukupno **396 pojedinačnih provjera kriterija**, koje su obuhvatile fizičku, funkcionalnu, informacijsku, senzornu i komunikacijsku pristupačnost.

Posebna pažnja posvećena je stvarnoj funkcionalnosti postojećih rješenja. Sama činjenica da objekat posjeduje rampu, široka ulazna vrata ili neki drugi element nije automatski značila da je kriterij pristupačnosti ispunjen. Posmatrano je da li osoba sa invaliditetom taj element može stvarno i sigurno koristiti te da li može pristupiti usluzi zbog koje dolazi u određeni objekat.

Mapiranje nije provedeno samo radi evidentiranja postojećeg stanja. Njegova svrha je da se **konkretno utvrđene prepreke pretvore u konkretne preporuke, prioritete i mjere za njihovo uklanjanje**. Rezultati trebaju poslužiti kao osnova za razgovor i saradnju sa Općinom Sanski Most, javnim ustanovama, vlasnicima i upraviteljima objekata te drugim nadležnim institucijama.

Poseban cilj analize jeste stvaranje argumentovane osnove za **sistemske i kontinuirano unapređenje pristupačnosti**, uključujući zagovaranje uspostavljanja posebnog budžetskog koda odnosno budžetske stavke za pristupačnost. Time bi se omogućilo da se utvrđene prepreke ne rješavaju povremeno i pojedinačno, nego planski, prema utvrđenim prioritetima i raspoloživim sredstvima.

Ova analiza predstavlja objedinjeni prikaz rezultata terenskog mapiranja, ključnih uočenih problema i pozitivnih primjera, kao i preporuka za dalje djelovanje. Njena osnovna namjera je

doprinijeti stvaranju okruženja u kojem pristupačnost neće biti izuzetak, nego sastavni dio planiranja, pružanja javnih usluga i razvoja lokalne zajednice.

2. PRAVNI I STRATEŠKI OKVIR PRISTUPAČNOSTI

Pristupačnost javnih objekata i usluga nije pitanje dobre volje pojedinih institucija niti samo pitanje kvaliteta usluge. Ona proizlazi iz međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, domaćih propisa i strateških dokumenata.

2.1. Konvencija UN o pravima osoba sa invaliditetom – član 9.

Posebno mjesto zauzima **član 9. Konvencije¹ UN o pravima osoba sa invaliditetom – Pristupačnost.**

Konvencija pristupačnost povezuje sa omogućavanjem osobama sa invaliditetom da žive samostalno i u potpunosti učestvuju u svim područjima života. Od država se zahtijeva poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi osobama sa invaliditetom, ravnopravno sa drugima, bio osiguran pristup fizičkom okruženju, prijevozu, informacijama i komunikacijama, uključujući informacijske i komunikacijske tehnologije i sisteme, kao i drugim objektima i uslugama otvorenim ili namijenjenim javnosti. Posebno se zahtijeva identifikovanje i uklanjanje prepreka i barijera pristupačnosti.

Konvencija izričito obuhvata zgrade, puteve, prijevoz, škole, stambene i zdravstvene objekte, radna mjesta te informacijske, komunikacijske, elektronske i druge usluge. Predviđa i razvoj i praćenje minimalnih standarda pristupačnosti, pristupačne oznake, Brajevo pismo, pomoć u komunikaciji i pristup informacijama.

U kontekstu ovog mapiranja to znači da se pristupačnost ne može svesti samo na postojanje rampe ili mogućnost ulaska u objekat. Ona podrazumijeva mogućnost da osoba sa invaliditetom dođe do objekta, uđe u njega, kreće se kroz prostor, pristupi potrebnim prostorijama, dobije informacije, komunicira i koristi uslugu uz što veći stepen samostalnosti.

2.2. Federalna uredba o prostornim standardima i sprečavanju arhitektonsko-urbanističkih prepreka

Na nivou Federacije Bosne i Hercegovine od posebnog značaja je **Uredba² o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uslovima i normativima za sprečavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka za lica sa umanjenim tjelesnim mogućnostima.**

¹ Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom, usvojena Rezolucijom Generalne skupštine UN 61/106 od 13. decembra 2006. godine

² „Službenim novinama Federacije BiH“, br. 48/09 i 99/14

Njena važnost za ovu analizu ogleda se u tome što pitanje pristupačnosti konkretizira kroz prostorne standarde, urbanističko-tehničke uslove i normative. Federalno ministarstvo prostornog uređenja navodi ovu Uredbu i među propisima sa kojima mora biti usklađena projektna dokumentacija u postupcima građenja iz njegove nadležnosti.

Zbog toga samo postojanje rampe, dovoljno širokih vrata ili drugog elementa ne znači automatski da je objekat pristupačan. Element pristupačnosti mora biti izveden tako da ga osoba sa invaliditetom može stvarno, sigurno i funkcionalno koristiti.

To je posebno značajno za ovo mapiranje jer su kod pojedinih objekata evidentirane rampe koje postoje, ali su zbog prevelikog nagiba teško upotrebljive.

2.3. Zakon o prostornom uređenju i građenju Unsko-sanskog kantona

Za područje na kojem je provedeno mapiranje posebno je značajan **Zakon³ o prostornom uređenju i građenju Unsko-sanskog kantona**, zajedno sa njegovim izmjenama i dopunama.

Vlada Unsko-sanskog kantona na službenoj stranici resornog ministarstva objavljuje Zakon o prostornom uređenju i građenju i njegove izmjene, uključujući izmjene propisa iz 2026. godine.

U okviru ovog zakonskog sistema posebno je značajno pitanje uklanjanja arhitektonskih barijera i stvaranja uslova za pristup i kretanje osoba sa umanjnim tjelesnim mogućnostima.

Za ovu analizu naročito je važno što pristupačnost nije pitanje samo buduće gradnje. Veliki dio prepreka utvrđenih tokom mapiranja nalazi se na postojećim objektima koji se svakodnevno koriste za pružanje javnih i drugih usluga.

Rezultate mapiranja zato ne treba posmatrati samo kao listu poželjnih poboljšanja, nego i u kontekstu postojećih obaveza iz oblasti prostornog uređenja, građenja i uklanjanja arhitektonskih prepreka.

2.4. Strategija za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u FBiH 2025–2030.

Dodatni okvir predstavlja **Strategija⁴ za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine 2025–2030. godine**.

Strategija polazi od potrebe da se prepreke sistemski i planski uklanjaju i da pristupačnost, podrška i učešće osoba sa invaliditetom postanu pravilo, a ne izuzetak. Dokument predstavlja

³ „Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona“, broj 8/25

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, broj 92/25

prelazak sa pojedinačnih inicijativa prema sistemskom pristupu zasnovanom na ljudskim pravima.

Strategija također predviđa mjere, nosioce, periode implementacije, indikatore i izvore finansiranja, čime se unapređenje položaja osoba sa invaliditetom povezuje sa konkretnim institucionalnim i budžetskim planiranjem.

2.5. Značaj pravnog i strateškog okvira za mapiranje

Konvencija UN, federalna Uredba, kantonalni propisi i Strategija FBiH 2025–2030. zajedno stvaraju okvir prema kojem pristupačnost treba posmatrati kao **pravo, obavezu i kontinuiran proces**.

Prepreke je potrebno identifikovati, utvrditi prioritete za njihovo uklanjanje, planirati potrebna sredstva, realizovati intervencije i pratiti ostvareni napredak.

Upravo tome treba služiti ovo mapiranje.

3. CILJ I METODOLOGIJA MAPIRANJA

Mapiranje je provedeno neposrednim terenskim uvidom u **22 objekta na području Sanskog Mosta 23. septembra 2026. godine**.

Za svaki objekat korišten je isti obrazac sa 18 kriterija pristupačnosti.

Kriteriji su obuhvatili parking mjesto za OSI, pristupačnost prilaza i ulaza, širinu vrata, mogućnost unutrašnjeg kretanja invalidskim kolicima, lift ili podiznu platformu, dostupnost ključnih usluga i prostorija, prilagođen šalter, prilagođen toalet, taktilne oznake, Brajevo pismo, zvučne informacije, vizuelnu signalizaciju, prilagođenu komunikaciju za gluhe i nagluhe osobe, dostupnost informacija i usluga u pristupačnom obliku, spremnost osoblja da pruži pomoć, mogućnost samostalnog korištenja osnovnih usluga i pristupačnost za različite kategorije osoba sa invaliditetom.

Korištene su ocjene **DA, NE, DJELIMIČNO i N/P – nije primjenjivo**.

Kod analize je posebno vođeno računa da situacija u kojoj osoba može koristiti prostor ili uslugu samo uz pomoć druge osobe ne bude izjednačena sa punom samostalnom pristupačnošću.

Oznaka N/P nije tretirana kao nedostatak, jer označava kriterij koji zbog karakteristika konkretnog objekta nije primjenjiv.

4. POJEDINAČNI PREGLED MAPIRANIH OBJEKATA

4.1. Općina Sanski Most

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Objekat ima pristupačan prilaz i ulaz. Podizna platforma omogućava savladavanje početnih stepenica i dolazak do nivoa prijemnog prostora, ali ne omogućava pristup višim etažama.

Nedostaju prilagođen šalter i toalet za OSI, kao i elementi senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Iako je osnovni pristup dijelu objekta omogućen, nemogućnost pristupa višim etažama predstavlja značajnu prepreku i opravdava ocjenu djelimične pristupačnosti.

Slika 1. Kosa rampa do glavnog ulaza

Slika 2. Podizna platforma nakon glavnog ulaza

Prioritet: omogućiti pristup višim etažama i prilagoditi osnovne sadržaje i usluge.

4.2. Savez za sport i rekreaciju

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Prostor se nalazi u prizemlju, zbog čega vertikalna komunikacija nije potrebna. Prilaz, ulaz i unutrašnji prostor omogućavaju osnovnu fizičku pristupačnost.

Nedostaj označen parking za OSI, prilagođen toalet i elementi senzorne pristupačnosti.

Slika 3. pristup do glavnog ulaza u objekat

Prioritet: prilagoditi sanitarni prostor i unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost.

4.3. Udruženje veterana

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Pristupačan prilaz predstavlja pozitivan element, ali je kod više elemenata utvrđena nepotpuna pristupačnost.

Nema označenog parking mjesta za OSI, toaleta, niti odgovarajućih elemenata senzorne pristupačnosti. Dio informacija i usluga, kao i mogućnost samostalnog korištenja.

Slika 4. Pristup do glanogulaza u objekat

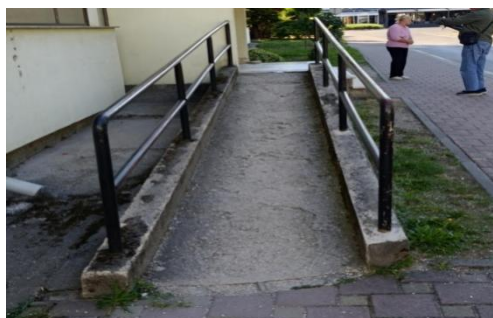
Prioritet: povećati samostalnost korisnika i prilagoditi osnovne sadržaje.

4.4. JP BH pošta

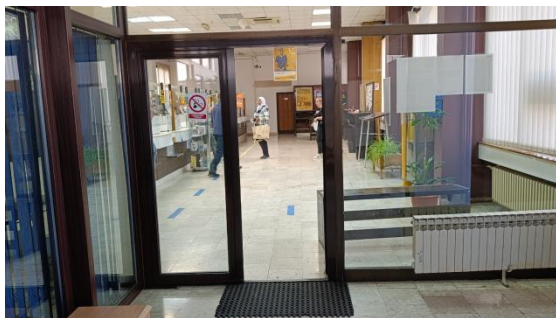
Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Poštanske usluge nalaze se u prizemlju, a osnovni fizički pristup je uglavnom osiguran.

Jednu od značajnijih prepreka predstavlja neprilagođen odnosno visok šalter. Nedostaju i prilagođen toalet, te elementi senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Slika 5. Pristupna rampa do glavnog ulaza

Slika 6. Hodnik i pristup do šaltera

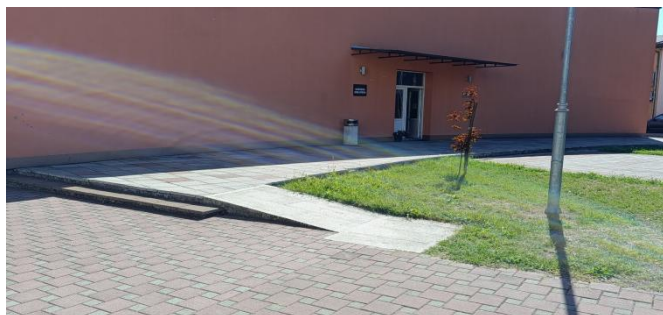
Prioritet: prilagoditi šalter odnosno mjesto neposrednog pružanja usluge.

4.5. Narodna biblioteka

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Biblioteka se nalazi u prizemlju i ima dobru osnovnu fizičku pristupačnost.

Glavni nedostaci odnose se na neprilagođen toalet i nedostatak taktilnih, Brajevih, zvučnih i drugih elemenata senzorne pristupačnosti.

Slika 7. Pristup do glavnog ulaza

Prioritet: prilagoditi sanitarni prostor i unaprijediti pristupačnost informacija različitim kategorijama osoba sa invaliditetom.

4.6. Porezna uprava

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Objekat ima dobar osnovni fizički pristup i nalazi se u prizemlju.

Nedostaju prilagođen šalter i toalet, dok je dostupnost informacija i usluga ocijenjena djelimičnom. Također nedostaju značajni elementi senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Slika 8. Širina hodnika

Prioritet: prilagoditi mjesto neposrednog pružanja usluge i sanitarni prostor.

4.7. Općinski sud

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Osnovni prilaz i ulaz su pristupačni, ali nije riješen pristup svim etažama objekta.

Nedostaju prilagođen šalter, prilagođen toalet i većina elemenata senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

S obzirom na značaj sudskih usluga i potrebu da građani mogu samostalno pristupiti prostorijama u kojima ostvaruju svoja prava, postojeće stanje ocijenjeno je kao djelimična pristupačnost.

Slika 9. Pristupna rampa do glavnog ulaza

Prioritet: osigurati vertikalnu pristupačnost i dostupnost svih ključnih sudskih usluga.

4.8. PIO/MIO

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Slika 10. Glavni ulaz u objekat

Objekat ima pristupačan prilaz, ali postoje prepreke u području ulaza i unutrašnjeg prostora koje utiču na mogućnost samostalnog korištenja usluga.

Ne postoje prilagođen šalter i toalet, a nisu razvijeni ni potrebni elementi senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Prioritet: ukloniti prepreke koje ograničavaju samostalno korištenje osnovnih usluga.

4.9. Elektrodistribucija

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Prilaz, ulaz i osnovno kretanje kroz prostor su pristupačni.

Nedostaju označeno parking mjesto za OSI, prilagođen šalter, prilagođen toalet i elementi senzorne pristupačnosti.

Slika 11. Glavni ulaz u objekat

Prioritet: osigurati parking mjesto za OSI te prilagoditi šalter i sanitarni prostor.

4.10. Udruženje penzionera Sanski Most

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Slika 12. Pristup do glavnog ulaza u objekat

Terenskim uvidom objekat je ocijenjen kao djelimično pristupačan. Postoje elementi koji omogućavaju određeni nivo pristupa i korištenja prostora, ali pristupačnost nije potpuna niti su zadovoljeni svi elementi potrebni za ravnopravno i samostalno korištenje objekta.

Posebnu pažnju potrebno je posvetiti preprekama koje ograničavaju samostalnost korisnika i dostupnost prostora i sadržaja osobama sa različitim vrstama invaliditeta.

Prioritet: otkloniti utvrđene fizičke i druge prepreke i povećati mogućnost samostalnog korištenja prostora.

4.11. Pravoslavna crkva

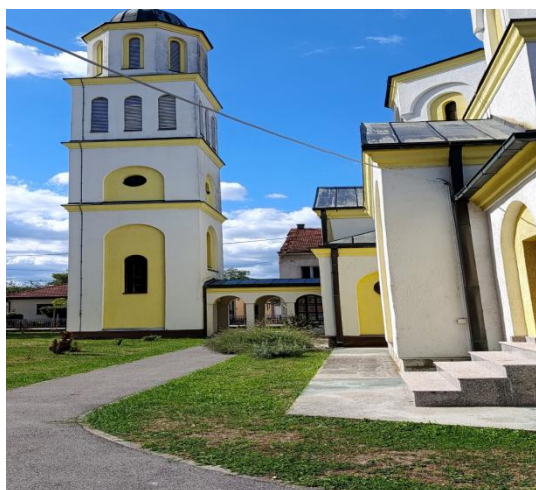
Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Stepenice i druge arhitektonske prepreke značajno ograničavaju samostalno korištenje objekta. Dio prostora i sadržaja moguće je koristiti samo uz podršku druge osobe. Nedostaju parking mjesto za OSI, prilagođen toalet i većina drugih elemenata pristupačnosti.

Situacija u kojoj je osobi neophodna pomoć druge osobe nije tretirana kao potpuna pristupačnost.

Slika 13. Pristup glavnom ulazu

Slika 14. Pristup sporednom ulazu

Prioritet: ukloniti arhitektonske prepreke i omogućiti što samostalniji pristup objektu i sadržajima.

4.12. Osnovna škola

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Osnovni fizički pristup objektu je omogućen, ali objekat nema lift. Zbog toga nisu jednako dostupne sve etaže, dok su ključne usluge i prostorije dostupne samo na pristupačnoj etaži.

Kod obrazovnog objekta mogućnost ulaska u školu ne može se izjednačiti sa potpunom pristupačnošću ako učenik sa invaliditetom ne može pristupiti svim prostorima potrebnim za ravnopravno učešće u obrazovanju.

Slika 15. Pristup glavnom ulazu

Slika 16. Unutarnji prostor nakon glavnog ulaza

Prioritet: osigurati vertikalnu pristupačnost i pristup svim ključnim obrazovnim prostorijama.

4.13. JU Centar za socijalni rad

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Postojeća rampa je prestrma, a objekat nema lift. Dio prostorija zbog toga nije samostalno dostupan osobama koje koriste invalidska kolica.

Pozitivan primjer predstavlja praksa osoblja koje dolazi u pristupačan dio objekta kako bi osobi sa invaliditetom pružilo potrebnu uslugu.

Takva praksa pokazuje spremnost zaposlenih da prilagode način rada, ali ne uklanja fizičku nepristupačnost objekta.

Slika 17. Pristupna rampa do ulaza u zgradu

Prioritet: osigurati funkcionalan pristup i omogućiti dostupnost prostorija u kojima se redovno pružaju usluge.

4.14. Policijska stanica Sanski Most

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Prilaz, ulaz i pristupačna etaža imaju dobru osnovnu fizičku pristupačnost.

Međutim, objekat nema lift, zbog čega druge etaže nisu dostupne osobama sa otežanim kretanjem. Nedostaju i prilagođen toalet te elementi senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Zbog nemogućnosti pristupa svim dijelovima objekta ukupno stanje ocijenjeno je kao djelimično pristupačno.

Slika 18. Pristupna rampa do glavnog ulaza

Prioritet: riješiti vertikalnu pristupačnost i prilagoditi sanitarni prostor.

4.15. Zavod zdravstvenog osiguranja USK

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Slika 19. Pristupna rampa do glavnog ulaza

Objekat se nalazi u prizemlju, ali je postojeća rampa prestrma, zbog čega ne predstavlja potpuno odgovarajuće rješenje pristupačnosti.

Usluge su djelimično pristupačne, dok nedostaju toalet i elementi senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Prioritet: prilagoditi rampu odgovarajućim standardima i unaprijediti pristupačnost neposrednog pružanja usluge.

4.16. Općinsko pravobranilaštvo i Općinsko vijeće

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Slika 20. Pristup rampa do glavnog ulaza

Objekat ima značajne nedostatke u pogledu vertikalne pristupačnosti, a dio usluga moguće je koristiti samo uz podršku druge osobe.

Nedostaju parking mjesto za OSI, prilagođen toalet i više drugih elemenata pristupačnosti.

Posebno je značajno da se radi i o prostoru u kojem se odvijaju aktivnosti Općinskog vijeća, zbog čega fizička nepristupačnost može ograničiti mogućnost ravnopravnog učešća osoba sa invaliditetom u javnom i društvenom životu.

Prioritet: omogućiti samostalan pristup ključnim prostorijama i uslugama.

4.17. Centralna džamija

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Slika 21. Pristup do glavnog ulaza

Objekat ima pristupačan prilaz i ulaz te odgovarajući prostor za kretanje u dostupnom dijelu objekta.

Evidentirani nedostaci prvenstveno se odnose na sanitarni prostor, pojedine sadržaje i senzornu pristupačnost.

Prioritet: unaprijediti pristupačnost sanitarnog prostora i drugih sadržaja.

4.18. Biro rada Sanski Most

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Slika 22. Pristup do glavnog ulaza

Objekat je u prizemlju i ima dobru osnovnu fizičku pristupačnost.

Nedostaju označeno parking mjesto za OSI, prilagođen šalter i toalet, te elementi senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Prioritet: prilagoditi šalter i sanitarni prostor i unaprijediti pristupačnost informacija.

4.19. Mješovita srednja škola

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Slika 23. Pristup do glavnog ulaza

Prilaz i ulaz omogućavaju osnovni fizički pristup, ali nije osigurana pristupačnost svim etažama i ključnim prostorijama.

Ne postoji prilagođen toalet, a nedovoljno je razvijena i pristupačnost za osobe sa senzornim invaliditetom.

Kod obrazovnih ustanova takve prepreke imaju poseban značaj jer mogu neposredno ograničiti ravnopravno učešće učenika sa invaliditetom u obrazovnom procesu.

Prioritet: omogućiti pristup svim ključnim obrazovnim sadržajima i prostorijama.

4.20. Gimnazija Sanski Most

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Prilaz i ulaz su pristupačni, kao i dio unutrašnjeg prostora.

Nedostatak vertikalne pristupačnosti, međutim, onemogućava ravnopravan pristup svim etažama i ključnim školskim prostorijama. Nedostaje i prilagođen toalet, kao i elementi senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Slika 24. Pristup do glavnog ulaza

Slika 25. Kosa rampa nakon glavnog ulaza

Prioritet: osigurati pristup svim etažama i obrazovnim sadržajima.

4.21. Dom zdravlja

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Dom zdravlja predstavlja jedan od pristupačnijih objekata obuhvaćenih mapiranjem.

Pozitivno je ocijenjeno **14 od 18 kriterija**. Postoje parking mjesto za OSI, pristupačan prilaz i ulaz, mogućnost unutrašnjeg kretanja, lift, dostupnost ključnih usluga, prilagođen šalter i prilagođen toalet. U liftu postoje i elementi pristupačnosti za senzorne potrebe.

Preostali nedostaci prvenstveno se odnose na dodatne elemente senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Slika 26. Pristup do glavnog ulaza

Slika 27. Lift za pristup gornjoj etaži

Prioritet: unaprijediti pristupačnost za slijepe i slabovidne te gluhe i nagluhe osobe.

4.22. Opća bolnica

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Opća bolnica također predstavlja pozitivan primjer osnovne fizičke pristupačnosti.

Pozitivno je ocijenjeno **13 od 18 kriterija**. Pristupačni su parking, prilaz, ulaz i unutrašnje komunikacije, postoji lift, a dostupni su prilagođen šalter i prilagođen toalet.

Preostali nedostaci prvenstveno se odnose na senzornu i komunikacijsku pristupačnost.

Slika 28. Pristup do glavnog ulaza

Slika 29. Lift za pristup gornjim etažama

Prioritet: unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost.

5. ZBIRNA ANALIZA REZULTATA

5.1. Osnovna fizička pristupačnost je najrazvijeniji segment

Rezultati mapiranja pokazuju da je kod značajnog broja objekata ostvaren određeni nivo osnovne fizičke pristupačnosti.

Posebno se to odnosi na prilaze objektima, mogućnost ulaska i širinu ulaznih vrata.

To predstavlja pozitivan nalaz i osnovu na kojoj se može graditi dalji proces unapređenja pristupačnosti.

Međutim, analiza istovremeno pokazuje da se kod mnogih objekata prepreke pojavljuju **nakon samog ulaska u objekat.**

5.2. Pristupačan ulaz nije isto što i pristupačan objekat

Jedan od najvažnijih zaključaka mapiranja jeste da mogućnost dolaska do ulaznih vrata i ulaska u objekat ne znači da je cijeli objekat pristupačan.

Osoba nakon ulaska može naići na stepenice, nepristupačne etaže, neprilagođen šalter, nedostupan toalet ili prostoriju u kojoj se pruža potrebna usluga.

Zato procjenu pristupačnosti treba zasnivati na jednostavnom, ali ključnom pitanju:

Može li osoba sa invaliditetom doći do usluge zbog koje je došla i koristiti je što samostalnije i pod ravnopravnim uslovima sa drugim građanima?

6. VERTIKALNA PRISTUPAČNOST KAO ZNAČAJNA PREPREKA

Nedostatak liftova i odgovarajućih podiznih platformi predstavlja jednu od najznačajnijih arhitektonskih prepreka evidentiranih mapiranjem.

Problem je posebno izražen kod višespratnih administrativnih i obrazovnih objekata.

U takvim slučajevima osoba sa invaliditetom može ući u zgradu, ali ne može doći do prostorije u kojoj se pruža potrebna usluga.

Kod Općine Sanski Most, naprimjer, platforma omogućava pristup nivou prijemnog prostora, ali ne i višim etažama.

Slične prepreke evidentirane su i kod pojedinih obrazovnih, upravnih i drugih objekata.

Zbog toga vertikalna pristupačnost treba predstavljati jedan od prioriteta budućih infrastrukturnih intervencija.

7. PRILAGOĐENI TOALETI KAO ČEST NEDOSTATAK

Nedostatak prilagođenih sanitarnih prostora pojavljuje se kao jedan od čestih problema među mapiranim objektima.

Pristupačan ulaz bez mogućnosti korištenja sanitarnog prostora znači da je pristupačnost objekta nepotpuna.

Problem je posebno značajan u školama, zdravstvenim ustanovama i objektima u kojima korisnici mogu provesti duže vrijeme.

Prilagođavanje toaleta zato treba predstavljati jednu od jasno definisanih i mjerljivih budućih intervencija.

8. ŠALTERI I PRIJEMNI PROSTORI

Kod više mapiranih institucija evidentirani su neprilagođeni ili visoki šalteri i prijemni pultovi.

To pokazuje kako relativno mala fizička prepreka može značajno utjecati na samostalnost korisnika.

Osoba može imati pristupačan prilaz i ulaz, ali nakon dolaska do šaltera ne može ravnopravno komunicirati sa službenikom ili samostalno obaviti potrebnu radnju.

Prilagođavanje dijela šaltera u mnogim slučajevima ne zahtijeva velike građevinske zahvate, a može imati značajan praktični efekat.

9. SENZORNA I KOMUNIKACIJSKA PRISTUPAČNOST – JEDAN OD NAJVEĆIH ZAJEDNIČKIH NEDOSTATAKA

Jedan od najuočljivijih rezultata mapiranja jeste nizak nivo pristupačnosti za **slijepe i slabovidne te gluhe i nagluhe osobe**.

Kod velikog broja objekata nisu evidentirane taktilne staze ili druge taktilne oznake, informacije na Brajevom pismu, zvučne ili govorne informacije, odgovarajuća vizuelna signalizacija niti prilagođeni načini komunikacije sa gluhim i nagluhim osobama.

To pokazuje da se pristupačnost u praksi još uvijek često posmatra prvenstveno kroz fizički pristup i potrebe osoba koje koriste invalidska kolica.

Takav pristup nije dovoljan.

Član 9. Konvencije UN pristupačnost izričito povezuje i sa informacijama i komunikacijama, Brajevim oznakama, odgovarajućom pomoći u komunikaciji i drugim načinima pristupa informacijama.

Pristupačnost zato mora obuhvatiti **različite kategorije osoba sa invaliditetom i različite vrste prepreka**.

10. OBRAZOVNE USTANOVE ZAHTIJEVAJU POSEBNU PAŽNJU

Nalazi u obrazovnim objektima imaju posebnu težinu.

Pristupačnost škole ne znači samo mogućnost učenika da uđe kroz ulazna vrata.

Učenik mora moći pristupiti učionicama, kabinetima, sanitarnim prostorijama, administraciji, zajedničkim prostorima i drugim sadržajima koji čine svakodnevni obrazovni proces.

Ako učenik zbog stepenica ne može doći do učionice na drugoj etaži, činjenica da može ući u prizemlje ne znači da je škola za njega u potpunosti pristupačna.

Zbog toga bi obrazovni objekti trebali predstavljati jednu od prioriternih kategorija u budućem planiranju intervencija.

11. ZDRAVSTVENE USTANOVE – POZITIVNI PRIMJERI FIZIČKE PRISTUPAČNOSTI

Dom zdravlja i Opća bolnica predstavljaju pozitivnije primjere među mapiranim objektima.

Kod Doma zdravlja pozitivno je ocijenjeno **14 od 18 kriterija**, dok je kod Opće bolnice pozitivno ocijenjeno **13 od 18 kriterija**.

Kod oba objekta postoje važni elementi fizičke pristupačnosti, uključujući lift, prilagođen šalter i prilagođen toalet.

Istovremeno, upravo ova dva objekta pokazuju da dobra fizička pristupačnost ne znači da je proces unapređenja završen.

Sljedeći nivo treba predstavljati unapređenje senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

12. PRISTUPAČNOST USLUGE I PRISTUPAČNOST OBJEKTA NISU ISTO

Posebno značajan primjer predstavlja JU Centar za socijalni rad.

Zbog fizičkih prepreka osoba sa invaliditetom ne može samostalno pristupiti svim prostorijama, ali osoblje dolazi u pristupačan dio objekta i tamo pruža potrebnu uslugu.

To je pozitivan primjer prilagođavanja načina rada i spremnosti zaposlenih da osiguraju dostupnost usluge.

Međutim, **pristupačna usluga u takvoj situaciji ne znači da je i objekat pristupačan.**

Organizacijska prilagodba predstavlja korisno rješenje dok prepreka postoji, ali ne može biti zamjena za trajno uklanjanje fizičkih prepreka.

13. SPREMNOST OSOBLJA KAO POZITIVAN RESURS

Kod velikog broja pregledanih objekata spremnost zaposlenih da pruže pomoć osobama sa invaliditetom ocijenjena je pozitivno.

To predstavlja značajan resurs koji treba prepoznati.

Međutim, cilj pristupačnosti nije da osoba sa invaliditetom mora tražiti pomoć za svaku radnju koju drugi građani mogu obaviti samostalno.

Pomoć treba biti dostupna kada je potrebna, ali ne treba biti osnovni preduslov za korištenje javne usluge.

Zbog toga su situacije u kojima osoba može koristiti prostor ili uslugu samo uz pomoć druge osobe u ovoj analizi tretirane kao djelimična, a ne potpuna pristupačnost.

14. POSTOJANJE RAMPE NE ZNAČI AUTOMATSKI PRISTUPAČNOST

Mapiranje je pokazalo i primjere rampi koje postoje, ali su prestrme za sigurno i samostalno korištenje.

To je važan nalaz.

Cilj ne treba biti da institucija formalno može navesti da ima rampu, nego da osoba sa invaliditetom tu rampu može **stvarno, sigurno i funkcionalno koristiti**.

Upravo zbog toga federalna Uredba propisuje prostorne standarde i urbanističko-tehničke uslove, a ne samo formalno postojanje određenog elementa pristupačnosti.

Buduća ulaganja zato treba procjenjivati prema funkcionalnosti izvedenog rješenja i stvarno uklonjenim preprekama.

15. KLJUČNI NALAZI MAPIRANJA

Na osnovu pregleda 22 objekta mogu se izdvojiti sljedeći zajednički nalazi:

1. osnovna fizička pristupačnost prilaza i ulaza postoji kod značajnog broja pregledanih objekata;
2. pristupačan ulaz često nije praćen pristupačnošću cijelog objekta;
3. nedostatak liftova i podiznih platformi predstavlja značajnu prepreku kod višespratnih objekata;
4. prilagođeni toaleti nisu osigurani u velikom broju pregledanih objekata;
5. šalteri i prijemni pultovi često nisu prilagođeni osobama sa invaliditetom;
6. senzorna i komunikacijska pristupačnost predstavlja jedan od najslabije razvijenih segmenata;
7. spremnost zaposlenih da pruže pomoć predstavlja značajan pozitivan element;
8. pomoć druge osobe ne može predstavljati zamjenu za samostalnu pristupačnost;
9. postojanje rampe ne znači da je ulaz pristupačan ako rampa nije funkcionalna, sigurna i upotrebljiva;
10. obrazovne ustanove zahtijevaju posebnu pažnju zbog neposrednog utjecaja pristupačnosti na ravnopravno učešće učenika;
11. Dom zdravlja i Opća bolnica pokazuju relativno visok nivo osnovne fizičke pristupačnosti;
12. prepreke se razlikuju od objekta do objekta, zbog čega intervencije treba planirati na osnovu konkretnog stanja;
13. značajan dio objekata ima određene elemente pristupačnosti, ali još uvijek ne omogućava potpuno samostalno korištenje prostora i usluga;
14. pristupačnost treba posmatrati kao kontinuiran proces, a ne kao jednokratnu građevinsku intervenciju.

16. PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE PRISTUPAČNOSTI

Rezultati mapiranja pokazuju da sve evidentirane prepreke nije moguće riješiti jednom vrstom intervencije niti u jednom budžetskom periodu.

Zbog toga se predlaže fazni pristup.

PRIORITET I – prepreke koje onemogućavaju pristup

Prvo treba rješavati objekte i prepreke kod kojih osoba sa invaliditetom ne može ući u objekat ili pristupiti osnovnoj usluzi.

To uključuje nepristupačne ulaze, stepenice bez odgovarajuće alternative i neupotrebljive ili prestrme rampe.

PRIORITET II – omogućavanje samostalnog korištenja objekta i usluga

Drugu grupu trebaju činiti liftovi i podizne platforme, prilagođeni toaleti, šalteri, vrata i unutrašnje komunikacije.

Cilj treba biti omogućiti da osoba sa invaliditetom što veći dio objekta i usluge može koristiti samostalno.

PRIORITET III – senzorna i komunikacijska pristupačnost

Potrebno je sistemski uvoditi taktilne staze i oznake, informacije na Brajevom pismu, zvučne i govorne informacije, jasnu vizuelnu signalizaciju i odgovarajuće načine komunikacije sa gluhim i nagluhim osobama.

PRIORITET IV – kontinuirano unapređenje

Potrebno je osigurati edukaciju osoblja, redovno održavanje postojećih elemenata pristupačnosti, konsultovanje osoba sa invaliditetom prilikom projektovanja i rekonstrukcije te periodično ponavljanje mapiranja.

17. POSEBAN BUDŽETSKI KOD ZA PRISTUPAČNOST

Jedan od najvažnijih rezultata mapiranja jeste da su prepreke evidentirane **na konkretnim objektima i kroz konkretne kriterije**.

Time se sa opće konstatacije da postoje problemi pristupačnosti može preći na plansko djelovanje.

Mreža organizacija osoba sa invaliditetom USK zbog toga predlaže da Općina Sanski Most razmotri uspostavljanje **posebnog budžetskog koda odnosno budžetske stavke za unapređenje pristupačnosti**.

Takav mehanizam omogućio bi da se svake budžetske godine utvrdi lista prioriternih objekata i prepreka, pripreme potrebna tehnička rješenja, procijene troškovi, osiguraju sredstva, realizuju intervencije i na kraju perioda utvrdi koliko je konkretnih prepreka uklonjeno.

Budžetski kod ne treba posmatrati kao zamjenu za zakonske obaveze vlasnika, investitora ili drugih nadležnih institucija.

On treba predstavljati **lokalni mehanizam za sistemsko, plansko i kontinuirano finansiranje unapređenja pristupačnosti u oblastima u kojima postoji nadležnost lokalne zajednice**.

Takav pristup je u skladu i sa širim strateškim opredjeljenjem prema sistemskom planiranju, finansiranju i praćenju mjera za unapređenje položaja osoba sa invaliditetom.

Posebna vrijednost ovog pristupa jeste mogućnost višegodišnjeg planiranja.

Nije realno očekivati da se sve evidentirane prepreke na 22 objekta uklone u jednoj godini.

Realno je, međutim, očekivati da se **svake godine planira i ukloni određeni broj prioriternih prepreka**.

Na taj način može se uspostaviti održiv ciklus:

MAPIRANJE → PRIORITETI → BUDŽET → INTERVENCIJE → PRAĆENJE → PONOVO MAPIRANJE

18. PREDLOŽENI MODEL DALJEG DJELOVANJA

Rezultati ovog mapiranja ne bi trebali ostati samo na nivou analitičkog dokumenta.

Mreža organizacija osoba sa invaliditetom USK predlaže da se rezultati zvanično predstavljaju Općini Sanski Most i rukovodiocima mapiranih institucija.

Svakoj instituciji potrebno je omogućiti uvid u nalaze koji se odnose na njen objekat i preporučene prioritne intervencije.

Za dalje djelovanje potrebno je utvrditi vlasnike objekata i institucije odgovorne za pojedine intervencije, a za zahtjevnije infrastrukturne zahvate pripremiti stručne i finansijske procjene.

Kod budućih rekonstrukcija i izgradnje posebno je važno poštivanje važećih tehničkih standarda pristupačnosti kako se uklanjanjem jedne prepreke ne bi stvaralo rješenje koje je formalno prisutno, ali praktično neupotrebljivo.

Organizacije osoba sa invaliditetom trebaju biti uključene u planiranje i provjeru budućih rješenja, jer iskustvo samih korisnika predstavlja važan izvor informacija o stvarnoj funkcionalnosti pristupačnosti.

Potrebno je uspostaviti i mehanizam praćenja realizacije preporuka.

Nakon određenog perioda trebalo bi ponoviti mapiranje istih objekata i rezultate uporediti sa početnim stanjem.

Na taj način uspjeh se više ne bi mjerio samo brojem održanih sastanaka ili izrađenih dokumenata, nego konkretnim pokazateljem:

koliko je prepreka uklonjeno i koliko je objekata postalo pristupačnije osobama sa invaliditetom.

19. ZAKLJUČAK

Mapiranje pristupačnosti 22 objekta na području Sanskog Mosta pokazalo je da postoje pozitivni primjeri i određeni nivo osnovne fizičke pristupačnosti.

Istovremeno je evidentiran značajan broj prepreka koje osobama sa invaliditetom otežavaju ili onemogućavaju ravnopravno i samostalno korištenje objekata i usluga.

Posebno su izraženi problemi vertikalne pristupačnosti, nedostatka prilagođenih toaleta i šaltera te nedovoljne senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Rezultati potvrđuju da pristupačnost ne može biti svedena samo na rampu i ulazna vrata.

Pristupačnost podrazumijeva **cijeli put korisnika** – od parkinga i prilaza, preko ulaza i kretanja kroz objekat, do konkretne prostorije, šaltera, toaleta, informacije i usluge zbog koje je osoba došla.

Međunarodni, federalni, kantonalni i strateški okvir dodatno potvrđuje potrebu da se pristupačnost tretira sistemski. Član 9. Konvencije UN zahtijeva identifikovanje i uklanjanje prepreka pristupačnosti, federalna Uredba utvrđuje tehnički okvir za sprečavanje arhitektonsko-urbanističkih prepreka, dok Strategija FBiH 2025–2030. naglašava sistemsko i plansko uklanjanje prepreka i povezivanje mjera sa institucionalnim djelovanjem i resursima.

Posebna vrijednost ovog mapiranja jeste u tome što prepreke više nisu samo općenito prepoznate. One su evidentirane na konkretnim objektima i povezane sa konkretnim elementima pristupačnosti.

Time je stvorena osnova da se sa konstatovanja problema pređe na **utvrđivanje prioriteta, planiranje sredstava, provođenje intervencija i mjerenje napretka.**

Mreža organizacija osoba sa invaliditetom Unsko-sanskog kantona spremna je da u saradnji sa Općinom Sanski Most, javnim ustanovama, vlasnicima objekata i drugim nadležnim institucijama učestvuje u definisanju prioriteta, konsultacijama o odgovarajućim rješenjima i praćenju njihovog provođenja.

Krajnji cilj nije da osoba sa invaliditetom samo može doći do vrata javne ustanove.

Cilj je da može ući, kretati se, dobiti informaciju, koristiti prostor i ostvariti uslugu što samostalnije, sigurno i dostojanstveno, pod ravnopravnim uslovima sa drugim građanima.

PRILOZI

PRILOG 1 – ZBIRNA TABELA REZULTATA MAPIRANJA 22 OBJEKTA PREMA 18 KRITERIJA PRISTUPAČNOSTI

Zbirna tabela sadrži rezultate svih 22 mapirana objekta prema 18 kriterija pristupačnosti, uz korištenje oznaka **DA**, **NE**, **DJELIMIČNO** i **N/P – nije primjenjivo**.

Tabela omogućava međusobno poređenje objekata, identifikovanje najčešćih prepreka i praćenje budućeg napretka.

Br.	Objekat	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Opća ocjena
1.	Općina Sanski Most	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DA	NE	NE	Djelimično pristupačan
2.	Savez za sport i rekreaciju	DA	DA	DA	DA	DA	N/P	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	N/P	DA	DA	DA	DA	Uglavnom pristupačan
3.	Udruženje veterana	NE	DA	DA	N/P	N/P	N/P	N/P	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DJ	DA	DJ	DJ	Djelimično pristupačan
4.	Pošta	DA	DA	DA	DA	DA	N/P	N/P	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DJ	DA	DA	DA	Uglavnom pristupačan
5.	Narodna biblioteka	DA	DA	DA	DA	DA	N/P	DA	N/P	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DA	DA	DA	DA	Uglavnom pristupačan
6.	Porezna uprava	DA	DA	DA	DA	DA	N/P	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DJ	DA	DA	DA	Uglavnom pristupačan
7.	Općinski sud	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DJ	DA	DA	DA	Djelimično pristupačan
8.	PIO/MIO	NE	DA	N/P	N/P	N/P	N/P	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	N/P	DA	NE	NE	Djelimično pristupačan
9.	Elektrodistribucija	NE	DA	DA	DA	DA	N/P	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DA	DA	DA	DA	Uglavnom pristupačan
10.	Udruženje penzionera Sanski Most	NE	DA	DA	DA	DA	N/P	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DA	DA	DA	DA	Djelimično pristupačan

Br.	Objekat	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Opća ocjena
11.	Pravoslavna crkva i stan	N E	D A	N E	D A	DJ	N E	DJ	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	D A	DJ	DJ	DJ	Djelimično pristupačan
12.	Osnovna škola	N E	D A	D A	D A	D A	N E	DJ	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	D A	D A	D A	D A	Djelimično pristupačan
13.	JU Centar za socijalni rad	N E	D A	DJ	D A	DJ	N E	DJ	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	D A	D A	DJ	DJ	Djelimično pristupačan
14.	Policijska stanica Sanski Most	D A	D A	D A	D A	D A	N E	DJ	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	D A	D A	D A	D A	Djelimično pristupačan
15.	Zavod zdravstvenog osiguranja USK	N E	D A	DJ	D A	D A	N/P	DJ	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	D A	D A	D A	D A	Uglavnom pristupačan
16.	Općinsko pravobranilaštvo i Općinsko vijeće	N E	D A	N E	D A	D A	N E	DJ	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	D A	D A	DJ	DJ	Djelimično pristupačan
17.	Centralna džamija	N E	D A	D A	D A	D A	N E	D A	N/P	N E	N E	N E	N E	N E	N E	D A	D A	D A	D A	Uglavnom pristupačan
18.	Biro rada Sanski Most	N E	D A	D A	D A	D A	N/P	D A	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	D A	D A	D A	D A	Uglavnom pristupačan
19.	Mješovita srednja škola	N E	D A	D A	D A	D A	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	D A	N E	N E	Djelimično pristupačan
20.	Gimnazija Sanski Most	N E	D A	D A	D A	D A	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	N E	D A	N E	N E	Djelimično pristupačan
21.	Dom zdravlja	D A	D A	D A	D A	D A	D A	D A	D A	D A	N E	N E	D A	N E	N E	D A	D A	D A	D A	Uglavnom pristupačan
22.	Opća bolnica	D A	D A	D A	D A	D A	D A	D A	D A	D A	N E	N E	N E	N E	N E	D A	D A	D A	D A	Uglavnom pristupačan

Opća ocjena	Broj objekata	Udio
Djelimično pristupačan	12	54,5%
Uglavnom pristupačan	10	45,5%
Uglavnom nepristupačan	0	0%
Potpuno nepristupačan	0	0%
UKUPNO	22	100%

Br.	Kriterij pristupačnosti
1.	Parking mjesto za OSI postoji i označeno je
2.	Pristupačan prilaz objektu / trotoar
3.	Ulaz je pristupačan bez prepreke ili putem upotrebljive rampe
4.	Ulazna vrata su dovoljne širine za invalidska kolica
5.	Hodnici i unutrašnji prostor omogućavaju kretanje invalidskim kolicima
6.	Lift ili podizna platforma omogućavaju pristup drugim etažama ako je potrebno
7.	Ključne usluge / prostorije dostupne su osobama sa invaliditetom
8.	Prilagođen šalter / prijemni pult
9.	Prilagođen toalet za OSI
10.	Taktilne staze ili druge taktilne oznake
11.	Oznake / informacije na Brajevom pismu
12.	Zvučna signalizacija ili govorne informacije
13.	Vizuelna i jasno uočljiva signalizacija / informacije
14.	Postoji način prilagođene komunikacije za gluhe i nagluhe osobe
15.	Informacije i usluge dostupne su u pristupačnom i razumljivom obliku
16.	Osoblje je spremno pružiti odgovarajuću pomoć osobama sa invaliditetom
17.	Osoba sa invaliditetom može samostalno koristiti osnovne usluge objekta
18.	Pristupačnost objekta obuhvata različite kategorije osoba sa invaliditetom

PRILOG 2 – OBRAZAC ZA MAPIRANJE PRISTUPAČNOSTI JAVNIH OBJEKATA I USLUGA

U prilogu je prikazan obrazac korišten prilikom terenskog mapiranja pristupačnosti javnih objekata i usluga na području općine Sanski Most. Popunjeni pojedinačni terenski obrasci za svih 22 mapirana objekta predstavljaju izvornu dokumentaciju Mreže organizacija osoba sa invaliditetom Unsko-sanskog kantona i čuvaju se u arhivi Mreže.

Naziv objekta:		Datum:	
Adresa:		Vrsta / namjena:	
Terenski tim:			

Br.	KRITERIJ PRISTUPAČNOSTI	DA	NE	N/P	NAPOMENA
1.	Parking mjesto za OSI postoji i označeno je	☐	☐	☐	
2.	Pristupačan prilaz objektu / trotoar	☐	☐	☐	
3.	Ulaz je pristupačan bez prepreke ili putem upotrebljive rampe	☐	☐	☐	
4.	Ulazna vrata su dovoljne širine za invalidska kolica	☐	☐	☐	
5.	Hodnici i unutrašnji prostor omogućavaju kretanje invalidskim kolicima	☐	☐	☐	
6.	Lift ili podizna platforma omogućavaju pristup drugim etažama (ako je potrebno)	☐	☐	☐	
7.	Ključne usluge / prostorije dostupne su osobama sa invaliditetom	☐	☐	☐	
8.	Prilagođen šalter / prijemni pult	☐	☐	☐	
9.	Prilagođen toalet za OSI	☐	☐	☐	
10.	Taktilne staze ili druge taktilne oznake	☐	☐	☐	
11.	Oznake / informacije na Brajevom pismu	☐	☐	☐	
12.	Zvučna signalizacija ili govorne informacije	☐	☐	☐	
13.	Vizuelna i jasno uočljiva signalizacija / informacije	☐	☐	☐	
14.	Postoji način prilagođene komunikacije za gluhe i nagluhe osobe	☐	☐	☐	
15.	Informacije i usluge dostupne su u pristupačnom i razumljivom obliku	☐	☐	☐	
16.	Osoblje je spremno pružiti odgovarajuću pomoć osobama sa invaliditetom	☐	☐	☐	
17.	Osoba sa invaliditetom može samostalno koristiti osnovne usluge objekta	☐	☐	☐	
18.	Pristupačnost objekta obuhvata različite kategorije osoba sa invaliditetom	☐	☐	☐	

ZAVRŠNE TERENSKE NAPOMENE

Ključne prepreke:

Pozitivni elementi:

Preporučene intervencije:

Opća terenska ocjena: ☐ Pristupačan ☐ Uglavnom pristupačan ☐ Djelimično pristupačan ☐ Uglavnom nepristupačan ☐ Potpuno nepristupačan

Fotografije: ☐ DA ☐ NE Oznake/brojevi fotografija: _____